

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף יג.

השאלות

1. אבל בארבעים ושתים סברי הכל היו מעלין להם שכר, וקשה דבירושלמי מעשר שני ה' ה' ביאר את המחלוקת אי כהני ולויים מתודים על המעשר, שנחלקו אי ערי מקלט נתנו לחלוקה, או רק לדירה, ואילו כאן איתא ד-מב' הערים היו ודאי לחלוקה?
2. הבא על אחותו, וקשה אמאי לוקה הא ניתן להצילה בנפשו והוי כחייבי מיתות?
3. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ולדעת רש"י (עי' תוד"ה גרושה) איסור חלוצה לכהן מה"ת, וקשה היכן נכתב בתורה?
4. והקדש שלא נפדו, ועי' ראשונים (רש"י ד"ה הקדש, תוס' שבועות כד:, ורמב"ם וראב"ד מעילה א' ג'), כל אחד לשיטתו היכן האזהרה על זה בתורה, וקשה, תיפול"ל מ"לא יחל דברו" שאכילתו לא גרע מחילולו?

אלמנה וגרושה, כתב רש"י נתאלמנה ואח"כ נתגרשה, וכתב הרש"ש דבדקדוק כתב רש"י כן דאם נתגרשה ואח"כ נתאלמנה לוקה רק משום גרושה, דאין איסור חל על איסור, ורק כשנתגרשה בסוף היו איסור מוסיף על איסור אלמנה.

גרושה וחלוצה אינו לוקה אלא אחת, ולדעת רש"י דשניהם מה"ת הטעם משום דילפי מהדדי, ולתוס' דחלוצה מדרבנן, מבואר בתירוצם השני דאין לוקין מכת מרדות דרבנן במקום שיש מלקות דאורייתא, ובמנחת חינוך (מצוה תרח' ב) הביא דעת הרמב"ם דפליג בזה אתוס', וי"א דגם תוס' דרק הכא אינו לוקה כיון שהסמיכו רבנן איסור חלוצה על איסור גרושה (פרי מגדים פתיחה לאו"ח).

מפני שהיא כברייתה, עוד בענין בריה, עי' תוס' חולין צח. ד"ה מאי, וברמב"ן והרשב"א חולין צט: ובי"ד סימן ק'.

ע"ב

1. אמר רבי עקיבא חייבי מלקיות ישנם בכלל מלקות ארבעים, שאם עשו תשובה ב"ד של מעלה מוחלין להם, והנה לקמן כג. איתא במשנה אמר רבי חנניה בן גמליאל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן, ויל"ע האם רבי עקיבא דהכא חולק עליו, ד בגמרא שם לא הביאו בין החולקים?
 2. כתב הרמב"ם (ספר המצוות שורש יד') למסקנא שאף כרת צריך אזהרה (עי' קה"י יב'), וקשה א"כ למה פסק (סנהדרין יט' א') דחייבי כריתות לוקין הא הוי לאו שניתן לאזהרת כרת?
- בענין חיוב קרבן אי בעי אזהרה, למסקנא כאן נראה דאין צריך ועי' זבחים קו. שנראה שצריך אזהרה, ועי' בתוס' שם וכאן, ועי' תוס' יבמות ט. ובערוך לנר שם על דבריו, ובדברי רעק"א תנינא קיח.

התשובות מעבר לדף

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכו', שעליהם בדרך כלל כתבנו ועיינו.

1. באבי עזרי האריך בזה דלכבלי באמת המחלוקת שם לא תלויה בזה, אלא נחלקו במשמעות הפסוקים.
2. כן הקשה בשיח יצחק, ות"י על פי המבואר בסנהדרין עג: דאחר ההערה שכבר נפגמה לא ניתן להצילה בנפשו, וא"כ מחייב מלקות על גמר ביאה, ועיי"ש מה שתירץ לפי זה למה הבא על אחותו לא לוקה גם משום ביאת פנויה דהוי לאו לדעת הרמב"ם (אישות א' ד').
3. כתב המשך חכמה (ויקרא כא' ז'), דהנה שיטת רבי עקיבא (יבמות מד.) שקרובות חלוצתו דאורייתא משום דקראה הכתוב ביתו הוי כגרושתו וממילא לשיטתו ה"ה לכהן אסורה כגרושה, וברע"ב (יבמות ט' ג') כתב דלכהן גדול חלוצה מה"ת ולכהן הדיטו דרבנן, וצ"ע מנין לחלק, ועי' בספר קובץ על הרמב"ם אישות א' ז'.
4. בשו"ת בנין ציון (החדשות ס-סד) הקשה כן, ות"י המהר"ם שיף (שם), דבלא שנלמד אזהרה ממקום אחר לא נכלל בכל יחל איסור הנאה, או שאחר שמסר ליד גזבר נתקיים הנדר ותו ליכא כל יחל, עיי"ש.

ע"ב

1. עי' בבעל המאור שם דנקט דלא פליג ובאמת לר"ע מהני או תשובה או מלקות, ועיי"ש רמב"ן, ובריטב"א שם נקט דבאמת ר"ע הוא בין החולקים על רבי חנניא בן גמליאל.
2. בקהלות יעקב (יב') כתב דנפסק להלכה כרחב"ג דאם לקו נפטרו מידי הכרת ממילא הוי אזהרה אחת לשניהם, וכן ת"י לגבי חיוב קרבן בכרת, ובאבי עזרי (שם) ת"י דכיון שאם עשו תשובה נפטרים מכרת, לא אמרינן שאזהרה לכרת יצאת.

לע"נ מרת אביבה בת הג"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל מידי יום, שלח בקשה לכתובת הנ"ל והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדש ומומלץ! ניתן לקבל את השאלות במייל מידי בוקר ואת דף התשובות בערב

בעז"ה בקרוב יפתח קו טלפון בו יהיה ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום, וכן לענות תשובות נוספות לשאלות - עקבו אחרי ההודעות.